

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego

KNO.410.009.01.2018

Jacek Kurski
Prezes Zarządu
Telewizja Polska Spółka Akcyjna
ul. Woronicza 17
00-560 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/019 - Odprawy dla kadry kierowniczej w strategicznych spółkach Skarbu Państwa w latach 2011 -2017.

Tekst ujednolicony

**zgodnie z uchwałą Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej
w Najwyższej Izbie Kontroli Nr KPK-KPO.443.035.2019 z dnia 12
marca 2019 r.**

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 61, F +48 22 444 56 82
kno@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Jednostka kontrolowana

Telewizja Polska Spółka Akcyjna., ul. Woronicza 17, 00-560 Warszawa (dalej: TVP).

Kierownik jednostki kontrolowanej

Jacek Kurski, Prezes Zarządu, od 8 stycznia 2016 r.

W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili:

Janusz Daszczyński, Prezes Zarządu, od 29 lipca 2015 r. do 7 stycznia 2016 r.

Juliusz Braun, Prezes Zarządu, od 6 maja 2011 r. do 28 lipca 2015 r.

Bogusław Piwowar, Członek Rady Nadzorczej oddelegowany do wykonywania czynności Prezesa Zarządu, od 6 maja 2011 r. do 14 lipca 2011 r.

Juliusz Braun, Członek Rady Nadzorczej oddelegowany do wykonywania czynności Prezesa Zarządu od 4 marca 2011 r. do 5 maja 2011 r.

Bogusław Piwowar, Członek Rady Nadzorczej oddelegowany do wykonywania czynności Prezesa Zarządu, od 10 grudnia 2010 r. do 2 marca 2011 r.

Romuald Orzeł, Prezes Zarządu, od 19 grudnia 2009 do 31 sierpnia 2011 r. (w zawieszeniu od 27 sierpnia 2010 r.)

Przewodniczącym Rady Nadzorczej TVP jest Maciej Łopiński

(akta kontroli str. 8-57, 59-64, 68-74, 98-104, 118-124, 128-134, 138-143)

Zakres przedmiotowy kontroli

1. Zasady kształtowania wynagrodzeń kadry kierowniczej spółki, jako podstawy do naliczania odpraw.
2. Wyniki ekonomiczno-finansowe spółki.
3. Zasadność przyznawania w umowach z członkami kadry kierowniczej spółki dodatkowych świadczeń, w tym w postaci odpraw oraz odszkodowań z tytułu zakazu konkurencji.
4. Stosowanie w praktyce zasad wynagradzania osób zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych spółki, w tym wypłat świadczeń m.in. w postaci odpraw i odszkodowań z tytułu zakazu konkurencji.
5. Fluktuacja kadr na stanowiskach kierowniczych spółki.
6. Realizacja obowiązku dokonywania analiz oświadczeń składanych przez członków zarządu spółki.

Okres objęty kontrolą

Od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2017 r.

Podstawa prawna kontroli

Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego.

Kontrolerzy

1. Igor Strąk, doradca ekonomiczny, legitymacja służbowa nr 18535.
2. Zbigniew Winecki, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KNO 36/2018.

(akta kontroli str.1)

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm., dalej: ustawa o NIK

II. Ocena kontrolowanej działalności²

W badanym okresie wyniki ekonomiczno-finansowe TVP w większości przypadków poprawiły się, co było w znacznym stopniu spowodowane uzyskaniem i zaliczeniem do przychodów roku 2017 rekompensaty z tytułu utraconych w latach 2010-2017 wpływów z opłat abonamentowych. Na trudną sytuację finansową TVP wskazuje jednak ponad dwukrotny wzrost zobowiązań i rezerw na zobowiązania w latach 2011-17. NIK pozytywnie ocenia zmniejszenie się blisko o połowę kosztów funkcjonowania zarządu i rady nadzorczej w ww. okresie. Zasady ustalania wynagrodzenia zasadniczego kadry kierowniczej były zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, a także dostosowane do sytuacji ekonomiczno-finansowej spółki. Wszyscy członkowie zarządu zostali zobowiązani do zachowania tajemnicy przedsiębiorstwa w czasie i po rozwiązaniu umowy o świadczenie usług zarządzania. Odprawy i inne świadczenia były wypłacane kadrze kierowniczej zgodnie z obowiązującymi zasadami. Wysokość tych świadczeń była adekwatna do sytuacji ekonomiczno-finansowej TVP.

W badanym okresie nie stwierdzono zbyt wysokiej fluktuacji kadr, za wyjątkiem 2016 r. kiedy rozwiązano umowy o pracę z ponad połową dyrektorów.

Członkowie zarządu wywiązywali się z obowiązku składania oświadczeń majątkowych, jednakże w TVP brak było dokumentów potwierdzających analizę tych oświadczeń przez poprzednich prezesów zarządu TVP.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Dynamika kształtowania wyników ekonomiczno-finansowych Spółki w latach 2011-2017

Opis stanu
faktycznego

W 2011 r. przychody ogółem³ TVP wyniosły 1.711.902 tys. zł. W kolejnych latach przychody te oraz ich dynamika w porównaniu do roku 2011 r. wyniosły:

- w 2012 r. - 1.361.499 tys. zł (zmniejszyły się o 20,5%),
- w 2013 r. - 1.506.745 tys. zł (zmniejszyły się o 12,0%),
- w 2014 r. - 1.532.231 tys. zł (zmniejszyły się o 10,5%),
- w 2015 r. - 1.646.382 tys. zł (zmniejszyły się o 3,8%),
- w 2016 r. - 1.509.517 tys. zł (zmniejszyły się o 11,8%),
- w 2017 r. - 1.813.201 tys. zł (wzrosły o 5,9%).

W sprawozdaniu finansowym TVP za 2017 r. przychody netto ze sprzedaży produktów, uzyskane z tytułu opłat abonamentowych w 2017 r. zostały powiększone o kwotę 266.500 tys. zł stanowiącą rekompensatę z tytułu utraconych w latach 2010-2017 wpływów z opłat abonamentowych z tytułu zwolnień⁴, o których mowa w art. 4 ust. 1 *ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych*⁵. Bez tej rekompensaty, która nie występowała w sprawozdaniach finansowych za wcześniejsze lata badanego okresu, przychody ogółem wyniosłyby 1.546.701 tys. zł i byłyby niższe od przychodów w 2011 r. o 9,6%. Jak wyjaśnił Dyrektor Biura Rachunkowości wpływy z opłat abonamentowych stanowią dochód celowy o charakterze publicznym i traktowane są w kategorii dotacji i w związku z powyższym są ewidencjonowane w przychody spółki w okresie ich wpływu.

W 2011 r. spółka poniosła stratę z całokształtu działalności (wynik brutto) w kwocie 98.741 tys. zł. W kolejnych latach wynik brutto TVP oraz jego dynamika w porównaniu do roku 2011 r. kształtował się następująco:

- w 2012 r. - strata w kwocie 223.617 tys. zł (wzrost straty o 126,5%),
- w 2013 r. - strata w kwocie 20.419 tys. zł (strata zmniejszyła się o 79,3%),
- w 2014 r. - zysk w kwocie 6.515 tys. zł,

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, pozostałe przychody operacyjne, przychody finansowe.

⁴ <https://centruminformacji.tvp.pl/36385840/sprawozdanie-abonamentowe-tvp-za-2017r>

⁵ Dz. U. z 2014 r. poz. 1204, ze zm.

- w 2015 r. - strata w kwocie 14.128 tys. zł (strata zmniejszyła się o 85,7%),
- w 2016 r. - strata w kwocie 187.843 tys. zł (strata zwiększyła się o 90,2%),
- w 2017 r. - zysk w kwocie 8.734 tys. zł (bez ww. rekompensaty spółka poniosłaby stratę za 2017 r. w wysokości 257.766 tys. zł, większą o 161% w porównaniu do wyniku brutto w 2011 r.).

Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania na koniec 2011 r. wyniosły 492.984 tys. zł. W kolejnych latach zobowiązania i rezerwy w porównaniu do roku 2011 r. kształtowały się następująco:

- w 2012 r. - 473.387 tys. zł (zmniejszenie o 4%),
- w 2013 r. - 506.986 tys. zł (wzrost o 2,8%),
- w 2014 r. - 504.215 tys. zł (wzrost o 2,3%),
- w 2015 r. - 472.895 tys. zł (zmniejszenie o 4,1%),
- w 2016 r. - 618.383 tys. zł (wzrost o 25,4%),
- w 2017 r. - 1.023.678 tys. zł (wzrost o 107,6%).

Koszty zarządu i rady nadzorczej w 2011 r. wyniosły 1.767 tys. zł. W kolejnych latach koszty te oraz ich dynamika w porównaniu do roku 2011 r., kształtowały się następująco:

- w 2012 r. koszty te zmniejszyły się o 34,4% do kwoty 1.159 tys. zł,
- w 2013 r. zmniejszyły się o 39,6% do 1.068 tys. zł,
- w 2014 r. zmniejszyły się o 42,4% do 1.036 tys. zł,
- w 2015 r. zmniejszyły się o 4,7% do 1.684 tys. zł,
- w 2016 r. zmniejszyły się o 39,6% do 1.068 tys. zł,
- w 2017 r. zmniejszyły się o 47,8% do 922 tys. zł.

Wskaźnik udziału kosztów zarządu i rady nadzorczej w ogólnych kosztach wynagrodzeń kształtował się następująco:

- 2011 r. - 0,39%,
- 2012 r. - 0,29%,
- 2013 r. - 0,27%,
- 2014 r. - 0,29%,
- 2015 r. - 0,50%,
- 2016 r. - 0,27%,
- 2017 r. - 0,24%.

Wartość aktywów spółki, wg bilansów, wynosiła:

- 2011 r. - 1.383.909 tys. zł,
- 2012 r. - 1.142.951 tys. zł,
- 2013 r. - 1.156.055 tys. zł,
- 2014 r. - 1.159.570 tys. zł,
- 2015 r. - 1.091.627 tys. zł,
- 2016 r. - 1.080.368 tys. zł,
- 2017 r. - 1.486.229 tys. zł.

Średnioroczne zatrudnienie wynosiło:

- 2011 r. - 3.729,5;
- 2012 r. - 3.481,6;
- 2013 r. - 3.358,9;
- 2014 r. - 3.110;
- 2015 r. - 2.826,2;
- 2016 r. - 2.847,2;
- 2017 r. - 2 629,8.

(akta kontroli str. 339, 561, 593)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

W badanym okresie wyniki ekonomiczno-finansowe TVP w większości przypadków poprawiły się. W 2011 r. spółka poniosła stratę z całokształtu działalności w kwocie

98.741 tys. zł. Natomiast w 2017 r. osiągnęła zysk w kwocie 8.734 tys. zł, co było spowodowane w znacznym stopniu uzyskaniem i zaliczeniem do przychodów 2017 r. rekompensaty z tytułu utraconych w latach 2010-2017 wpływów z opłat abonamentowych. Bez ww. rekompensaty spółka poniosłaby stratę za 2017 r. w wysokości 257.766 tys. zł, większą o 161% w porównaniu do wyniku brutto w 2011 r. NIK pozytywnie ocenia zmniejszenie się o 47,8% kosztów zarządu i rady nadzorczej. Na trudną sytuację finansową TVP wskazuje wzrost zobowiązań i rezerw na zobowiązania o 107,6% w badanym okresie, a szczególnie w latach 2016- 2017 r. kiedy wzrost ten wyniósł w porównaniu z 2015 r. 116,5%.

2. Zasady kształtowania wynagrodzeń dla członków Zarządu i kadry kierowniczej w Spółce

2.1 Określanie poziomu wynagrodzeń członków Zarządu w okresie obowiązywania przepisów ustawy kominowej.

Opis stanu faktycznego

Zasady wynagradzania członków zarządu ustalone zostały uchwałą Nr 1 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia TVP (dalej: NWZ) z 26 marca 2004 r. Zgodnie z uchwałą członkom Zarządu przysługiwało wyłącznie wynagrodzenie miesięczne ustalone jako krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wynagrodzenie miesięczne członków zarządu, niezależnie od podstawy stosunku pracy lub rodzaju umów cywilnoprawnych, stanowiących podstawę zatrudnienia, nie mogło łącznie przekroczyć wielkości ustalonych w sposób określony w § 2 uchwały, zgodnie z którym wynagrodzenie miesięczne prezesa zarządu ustala oświadczeniem Minister Skarbu Państwa, a pozostałych członków zarządu ustala uchwałą Walne Zgromadzenie. W razie odwołania ze stanowiska lub rozwiązania umowy o pracę z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków wynikających ze stosunku zatrudnienia, członkom zarządu mogła być przyznana odprawa w wysokości nie wyższej niż trzykrotność wynagrodzenia miesięcznego.

Członkom zarządu, w zależności od osiągniętych wyników finansowych oraz realizacji innych zadań, mogła być przyznana nagroda roczna w wysokości nieprzekraczającej trzykrotności ich przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego osiągniętego w roku poprzedzającym przyznanie nagrody.

Uchwałą Nr 2 NWZ z 26 marca 2004 r. ustalono wynagrodzenie każdego z członków zarządu, jako równowartość sześciokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Ponadto na podstawie odrębnie zawieranych umów o zakazie konkurencji, zawartych z sześcioma członkami zarządu na okres sześciu miesięcy oraz z jednym na okres 12 miesięcy, byli oni zobowiązani, po ustaniu stosunku pracy z TVP, powstrzymać się od prowadzenia działalności w podmiotach konkurencyjnych oraz świadczenia pracy w ramach stosunku pracy lub na innej podstawie prawnej na rzecz tych podmiotów. Z tytułu zakazu konkurencji osobom tym przysługiwało odszkodowanie w wysokości 100% średniomiesięcznego wynagrodzenia otrzymywanego przed ustaniem stosunku pracy, przez okres odpowiadający okresowi obowiązywania zakazu konkurencji. W okresie obowiązywania zakazu konkurencji odszkodowanie miało być wypłacane w równych ratach miesięcznych, po złożeniu oświadczenia o niepodjęciu działalności w podmiotach konkurencyjnych.

W latach 2011 – 2016 wynagrodzenia zasadnicze wszystkich członków zarządu TVP wynosiły 20,7 tys. zł, tj. maksymalną wysokość przewidzianą postanowieniami ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi⁶

⁶ Dz.U. z 2018 r. poz. 1252 ze zm.

(dalej ustawa kominowa). Natomiast Członkom Zarządu powołanym 8 stycznia 2016 r. wynagrodzenie stałe ustalono w kwocie [...]⁷, tj. w minimalnej wysokości przewidzianej w *ustawie z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami*⁸ (dalej: ustawa o wynagrodzeniach zarządu).

W badanym okresie w TVP nie występowało stanowisko głównego księgowego. Dyrektorzy, którzy sprawowali tę funkcję i odeszli ze stanowisk w badanym okresie, pobierali wynagrodzenie zasadnicze w wysokości od [...] do [...]⁹.

We wszystkich 14 umowach zawartych przez TVP z członkami zarządu, którzy pełnili swe funkcje w latach 2011-16, zawarte zostały zapisy służące ochronie tajemnicy przedsiębiorstwa. W szczególności:

- a) w 11 umowach o pracę zawarto zapis zobowiązujący członków zarządu, w okresie obowiązywania umowy, a także po ustaniu stosunku pracy, do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, a także innych informacji dotyczących TVP, których ujawnienie mogłoby narazić TVP na szkodę lub naruszyć jej dobre imię albo podważyć jej zdolność kredytową. W umowach tych nie wskazano rygору odpowiedzialności cywilnej z powodu naruszenia ww. postanowień. Jak wyjaśnił Dyrektor Biura Zarządzania Kapitałem Ludzkim ujawnienie wszelkich informacji poufnych objęte jest treścią art. 100 ustawy z 26 czerwca 1974 r. *Kodeks pracy*¹⁰ (dalej Kodeks pracy) i sankcje z tego tytułu uregulowane są ustawowo. Natomiast roszczenia w przypadku ujawnienia tajemnicy przedsiębiorstwa wynikają z *ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*¹¹.
- b) w trzech kontraktach menadżerskich zawartych w 2011 r. zawarto zapis zobowiązujący, w czasie trwania umowy oraz dwa lata po jej zakończeniu, do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji dotyczących spółki, w szczególności tajemnicy przedsiębiorstwa, dotyczącej nieujawnionych do wiadomości publicznej informacji technicznych, technologicznych, organizacyjno-finansowych oraz innych informacji posiadających wartość gospodarczą, których ujawnienie mogłoby narazić na szkodę interesy TVP. W ww. umowach zleceniobiorca zobowiązany został do naprawienia szkody, wynikłej na skutek naruszenia obowiązku zachowania tajemnicy przedsiębiorstwa, w pełnej wysokości.

Wykaz informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa stanowił załącznik do Instrukcji ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa, stanowiącej załącznik do Polityki Bezpieczeństwa Informacji w TVP¹².

(akta kontroli str. 8-155, 163-168, 188-275, 697-741)

2.2 Zmiana w 2016 r. podstawy prawnej dotyczącej zasad określania poziomu wynagrodzeń członków Zarządu.

Uchwałą Nr 1 NWZ z 29 grudnia 2016 r. przyjęto, że z członkiem zarządu zawierana jest umowa o świadczenie usług zarządzania. Do określenia treści umowy upoważniono Radę Nadzorczą na warunkach określonych w ww. ustawie oraz zgodnie z postanowieniami tej uchwały. Zgodnie z ww. uchwałą, wynagrodzenie całkowite członka zarządu składa się z części stałej, stanowiącej wynagrodzenie miesięczne podstawowe (wynagrodzenie stałe),

⁷ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej - Dz.U. z 2018 r. poz. 1330, ze zm. (zwanej dalej: uodip) w zw. z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji – Dz.U. z 2018 r. poz. 419, ze zm. (zwanej dalej: uoznk). Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 2190 ze zm.

⁹ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

¹⁰ Dz. U. z 2018 r. poz. 917, ze zm.

¹¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 419, ze zm.

¹² Uchwały Zarządu Nr 429/2010, Nr 115/2011, Nr 196/2017.

oraz części zmiennej, stanowiącej wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy spółki (wynagrodzenie zmienne). Miesięczne wynagrodzenie stałe dla poszczególnych członków zarządu, określono w kwocie od siedmio do 12– krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, upoważniając Radę Nadzorczą do określenia kwotowo miesięcznego wynagrodzenia stałego dla poszczególnych członków zarządu. Zgodnie z ww. uchwałą wynagrodzenie zmienne jest uzależnione od poziomu realizacji celów zarządczych i nie może przekroczyć 100% wynagrodzenia stałego w poprzednim roku obrotowym, dla którego dokonywane jest obliczenie wysokości wynagrodzenia zmiennego, tj. maksymalnej wielkości przewidzianej w ustawie o zasadach kształtowania wynagrodzeń. Jednocześnie ustalono cele zarządcze, w szczególności: realizację misji publicznej, restrukturyzację spółki, poprawę wskaźników ekonomiczno-finansowych oraz upoważniono Radę Nadzorczą do ustalenia szczegółowych celów zarządczych. Ponadto upoważniono Radę Nadzorczą do określenia wag dla celów zarządczych oraz obiektywnych i mierzalnych kryteriów (wskaźników) ich realizacji i rozliczenia. Wynagrodzenie zmienne miało być wypłacone członkowi zarządu, po zatwierdzeniu sprawozdania zarządu z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy i udzieleniu temu członkowi absolutorium z wykonania przez niego obowiązków przez walne zgromadzenie, pod warunkiem stwierdzenia przez radę nadzorczą realizacji przez członka zarządu celów zarządczych i określeniu należnej kwoty wypłaty.

Rada Nadzorcza postanowiła¹³, że w razie wypowiedzenia umowy z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków wynikających z tej umowy, członkowi zarządu przysługuje odprawa, w wysokości trzykrotności części stałej wynagrodzenia, pod warunkiem pełnienia przez niego funkcji przez co najmniej 12 miesięcy.

Z dniem 1 sierpnia 2017 r. na podstawie zawartych umów o świadczenie usług zarządzania wynagrodzenie stałe Członków Zarządu Rada Nadzorcza ustaliła w wysokości siedmiokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, tj. najniższej przewidzianej ww. uchwałą NWZ.

W obu zawartych w 2017 r. umowach o świadczenie usług w zakresie zarządzania, członkowie zarządu zobowiązali się, że nie będą przekazywać ani ujawniać jakichkolwiek informacji niepodanych do wiadomości publicznej, jakie uzyskali w związku lub przy okazji wykonywania obowiązków na podstawie zawartej umowy, w szczególności informacji stanowiących tajemnicę spółki lub podmiotów zależnych od spółki, w tym zwłaszcza danych programowych, technicznych, technologicznych, organizacyjnych, finansowych, personalnych, handlowych, statystycznych, pracowniczych, jak również informacji chronionych przepisami prawa. Obowiązek zachowania tajemnicy obejmował również okres pięciu lat od wygaśnięcia umowy. W ww. umowach zawarto zapis o odpowiedzialności zarządzającego za szkody wyrządzone w czasie wykonywania przez niego przedmiotu umowy, będące następstwem niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków zarządzającego wynikających z umowy.

(akta kontroli str.169-187, 32-57)

2.3 Zasady wynagradzania kadry kierowniczej Spółki (poza Zarządem) w latach 2011-2017

Zasady wynagradzania pozostałej kadry kierowniczej¹⁴ TVP (poza zarządem) zostały określone w *Regulaminie wynagradzania i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą w „Telewizji Polskiej – Spółka Akcyjna”* (dalej regulamin wynagradzania) przyjętym uchwałami zarządu TVP: Nr 79/2003 z 23 kwietnia 2003 r., nr 273/2004 z 26 października 2004 r., Nr 586/2005 z 29 grudnia 2005 r. Zgodnie z postanowieniami regulaminu,

¹³ Uchwała Nr 85/IX/2017 Rady Nadzorczej TVP z 11 lipca 2017 r.

¹⁴ Na potrzeby kontroli P/18/019 przyjęto, że pozostałe (bez zarządu) stanowiska kierownicze to dyrektorzy pionów oraz kierownicy komórek bezpośrednio podległych członkom zarządu lub dyrektorom pionów.

wynagrodzenie pracowników winno odpowiadać rodzajowi wykonywanej pracy, kwalifikacjom wymagany przy jej wykonywaniu, z uwzględnieniem ilości i jakości pracy. Wynagrodzenie przysługuje za pracę wykonaną. Pracownicy TVP byli wynagradzani stosownie do zajmowanego stanowiska i rodzaju wykonywanej pracy, według jednego z następujących systemów płac:

a) czasowo-premiewego, stosowanego do wszystkich pracowników, z wyłączeniem pracowników objętych systemami czasowo-honoraryjnym, pakietowym oraz pracowników skierowanych do pracy za granicą w placówkach TVP S.A. System polega na opłaceniu pracy wynagrodzeniem zasadniczym określonym stawką miesięczną oraz premią.

b) czasowo-honoraryjnego, stosowanego do pracowników zatrudnionych na stanowiskach: dziennikarskich oraz w realizacji telewizyjnej i filmowej. Tabelę stanowisk i stawek wynagrodzenia zasadniczego w systemie czasowo-honoraryjnym, określono w załączniku nr 4 do regulaminu, a tabelę minimalnych honorariów pracowniczych za prace twórcze, autorskie i realizatorskie w załączniku nr 5 do regulaminu.

c) pakietowego, stosowanego do pracowników mających szczególny wpływ na tworzenie, współtworzenie i /lub/ realizowanie na antenie pożądanego wizerunku TVP. Wynagrodzenie pracowników w pakietowym systemie płac składa się z wynagrodzenia zasadniczego ustalonego stawką miesięczną, zryczałtowanego honorarium pracowniczego oraz pakietu motywacyjnego. Maksymalna wysokość miesięcznego zryczałtowanego honorarium pracowniczego nie może przekraczać trzykrotnej wartości maksymalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego ustalonego w załączniku nr 7 do regulaminu.

Wysokość i rozpiętość wynagrodzeń kadry kierowniczej TVP (poza zarządem) w latach 2011 – 2017 zgodnie z regulaminem wynagradzania kształtowała się: od [...] do [...] dla dyrektorów jednostek organizacyjnych – redaktorów naczelnych¹⁵ oraz od [...] do [...] dla pozostałych dyrektorów jednostek organizacyjnych. W indywidualnych wypadkach pracownikom o wysokich, niezbędnych ze względu na funkcjonowanie TVP (deficytowych) kwalifikacjach lub ze względu na charakter ich pracy, czy też zakres wykonywanych zadań, Zarząd TVP mógł przyznać wynagrodzenie zasadnicze wyższe niż określone dla danego stanowiska.

Badaniem kontrolnym objęto wysokość wynagrodzeń kadry kierowniczej, z którą w badanym okresie rozwiązano umowy o pracę, rozumianej jako dyrektorzy komórek organizacyjnych bezpośrednio podlegający członkom zarządu oraz kierownicy komórek organizacyjnych bezpośrednio podlegających tym dyrektorom. W latach 2011 – 2017 rozwiązano stosunek pracy z 142 takimi osobami (z pięcioma osobami dwukrotnie). Miesięczne wynagrodzenie, będące podstawą wypłaty odpraw, mieściło się w granicach od [...] do [...] ¹⁷. Wysokość najwyższego wynagrodzenia wynikała m.in. z przyznania dyrektorowi Biura Reklamy wynagrodzenia zasadniczego w wysokości [...], a także z ustalonej dla tej komórki organizacyjnej w Regulaminie premiowania¹⁸ [...] ¹⁹ formy premiowania pracowników.

W przedłożonych, wybranych umowach o pracę z członkami pozostałej kadry kierowniczej zawarto zapis zobowiązujący członków zarządu, w okresie obowiązywania umowy, a także po ustaniu stosunku pracy, do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, a także innych informacji dotyczących TVP, których ujawnienie mogłoby narazić TVP na szkodę lub naruszyć jej dobre imię albo podważyć jej zdolność kredytową.

(akta kontroli str.188-231, 338-350, 651-755)

¹⁵ Stanowisko dziennikarskie – występuje w jednostce organizacyjnej będącej redakcją w rozumieniu prawa prasowego albo w jednostce organizacyjnej zajmującej się działalnością na rzecz i z upoważnienia redakcji.

¹⁶ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

¹⁷ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

¹⁸ Załącznik nr 3 do Regulaminu wynagradzania.

¹⁹ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Na posiedzeniu 29 grudnia 2016 r. NZW podjęło uchwałę, którą ustaliło cele zarządcze, będące podstawą do wypłacenia wynagrodzenia zmiennego członkom zarządu. Jako jeden z trzech celów przyjęto „poprawę wskaźników ekonomiczno-finansowych”. W uchwale Rady Nadzorczej Nr 122/IX/2017 jako wskaźnik określający wykonanie ww. celu, któremu nadano wagę 40%, przyjęto zakończenie przez TVP roku obrotowego 2017 r. wynikiem ze sprzedaży zakładającym stratę w wysokości od 242.700 tys. zł (wartość przyjęta w planie finansowym TVP na 2017 r.) do 265.000 tys. zł. Ponieważ strata TVP ze sprzedaży w 2016 r. wyniosła 172.939,7 tys. zł, oznacza to, że przyjęty przez RN wskaźnik ekonomiczno-finansowy zakładał pogorszenie tego wskaźnika, w roku obrotowym za który miało być wypłacone wynagrodzenie zmienne, a nie jego poprawę. Jak wyjaśnił Dyrektor Biura Kontrolingu i Restrukturyzacji cele określone przez Radę odnoszą się do konkretnego roku i nie obejmują lat poprzednich. Każda sytuacja wpływająca na poprawę wyników ze sprzedaży spółki w stosunku do przyjętych wielkości w planie ekonomiczno-finansowym zmierza do realizacji nałożonych celów zarządczych. NIK nie podziela tej argumentacji. Zgodnie z ustawą o wynagrodzeniach zarządu część zmienna wynagrodzenia członka organu zarządzającego, która uzależniona jest od poziomu realizacji celów zarządczych, stanowi wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy spółki. Wskaźnik przyjęty dla oceny ww. celu odnosi się do całego roku obrotowego, więc jego zmiana powinna odnosić się do wartości tego wskaźnika z lat poprzednich. Do 6 listopada 2018 r. wynagrodzenie uzupełniające (zienne) za 2017 r. nie zostało wypłacone.

Ocena częściowa

W ocenie NIK zasady ustalania wynagrodzenia zasadniczego członków zarządu TVP były zgodne z postanowieniami ustawy kominowej oraz ustawy o wynagrodzeniach zarządu, a także uzasadnione sytuacją ekonomiczno-finansową spółki. Członkowie zarządu pobierali wynagrodzenie zasadnicze w maksymalnej wysokości określonej w ustawie kominowej, co było uzasadnione wielkością spółki, a następnie minimalne określone w ustawie o wynagrodzeniach zarządu, co było uzasadnione sytuacją ekonomiczno-finansową TVP. NZW w terminie podjęło uchwały o wysokości odpraw i innych składników wynagrodzenia członków zarządu, po wyjściu w życie ustawy o wynagrodzeniach zarządu.

Izba negatywnie ocenia sposób ustalenia wynagrodzenia zmiennego w 2017 r. przez Radę Nadzorczą, ponieważ jako wskaźnik określający wykonanie celu „poprawa wskaźników ekonomiczno-finansowych”, któremu nadano wagę 40%, przyjęto zakończenie przez TVP SA roku obrotowego wynikiem finansowym gorszym niż w 2016 r.

Wszyscy członkowie zarządu zostali zobowiązani do zachowania tajemnicy przedsiębiorcy w czasie i po rozwiązaniu umowy o świadczenie usług zarządzania.

Wynagrodzenia kadry kierowniczej TVP (poza zarządem), były ustalane zgodnie z regulaminem wynagradzania.

Obszar

3. Pozostałe świadczenia wypłacane kadrze kierowniczej Spółki, w tym członkom Zarządu w latach 2011-2017

3.1 Wynagrodzenia dodatkowe (premie, nagrody) wypłacane kadrze kierowniczej, w tym członkom Zarządu Spółki.

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie jedynymi wynagrodzeniami dodatkowymi, wypłaconymi członkom zarządu, były nagrody roczne przyznane dwóm osobom po zakończeniu ich kadencji. Na posiedzeniu Rady Nadzorczej TVP 31 sierpnia 2015 r. Przewodniczący Rady poinformował, że ze względu na sytuację finansową spółki, Prezes i Członkowie Zarządu w poprzednich latach nie otrzymywali rocznych nagród oraz że ich kadencja zakończyła się

pozytywnym wynikiem finansowym. W związku z powyższym Rada podjęła uchwałę w sprawie wystąpienia do Ministra Skarbu Państwa o przyznanie nagrody rocznej Prezesowi Zarządu oraz uchwałę o przyznaniu nagrody rocznej Członkowi Zarządu. Odnośnie drugiego Członka Zarządu uchwała o przyznaniu nagrody nie została podjęta, z uwagi na brak bezwzględnej większości głosów. Prezesowi Zarządu za rok obrotowy 2014, Minister Skarbu Państwa oświadczeniem z 6 października 2015 r. przyznał nagrodę w wysokości dwukrotności jego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzedzającym przyznanie nagrody. Natomiast Członkowi Zarządu wypłacono nagrodę w wysokości [...] ²⁰.

Łączna wysokość dodatkowych wynagrodzeń przyznanych dyrektorom pionów i dyrektorom podległym członkom zarządu, odwołanym w badanym okresie, w roku poprzedzającym zwolnienie tych osób, wyniosła [...] i wynosiła średnio [...] ²¹. Najniższe takie wynagrodzenie wyniosło [...], najwyższe [...] ²². Najwyższe wynagrodzenia dodatkowe były wypłacane dyrektorom Biura Reklamy [...] ²³.

(akta kontroli str.320-337, 457-459, 526-540, 612-624, 447-455)

3.2 Odprawy przyznane i wypłacone członkom Zarządu i pozostałej kadry kierowniczej Spółki w latach 2011-2017

W latach 2011 – 2017 wszystkim siedmiu odwołanym członkom zarządu wypłacono odprawy w wysokości trzykrotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, tj. [...] ²⁴, zgodnie z postanowieniami umów o pracę. Łączna kwota ww. odpraw wypłaconych członkom zarządu wyniosła [...] ²⁵. Ponadto jeden z członków zarządu otrzymał odprawę emerytalną, w kwocie [...], a rodzinie drugiego wypłacono odprawę pośmiertną w wysokości [...] ²⁶. Odprawy były wypłacane w terminach określonych w umowach o pracę.

Spośród 64 dyrektorów, z którymi w latach 2011 – 2017 rozwiązana została umowa o pracę, odprawy wypłacono w pięciu przypadkach. Łączna kwota wypłaconych odpraw wyniosła [...] ²⁷. Wypłacone odprawy mieściły się w przedziale od [...] do [...] ²⁸ i stanowiły od 100% do 300% wynagrodzenia wypłaconego w miesiącu poprzedzającym zwolnienie. Średnia odprawa wyniosła [...] ²⁹. W trzech przypadkach wypłacono odprawy emerytalne, a w dwóch odprawy pośmiertne.

Spośród 78 kierowników podległych dyrektorom pionów, z którymi w latach 2011-2017 rozwiązana została umowa o pracę, odprawy wypłacono 15 osobom. Łączna kwota wypłaconych odpraw wyniosła [...] ³⁰. Średnia odprawa wyniosła [...] ³¹. Wypłacone odprawy mieściły się w przedziale od [...] do [...] ³² i stanowiły od 50% do 369% wynagrodzenia.

²⁰ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

²¹ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

²² Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

²³ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

²⁴ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

²⁵ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

²⁶ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

²⁷ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

²⁸ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

²⁹ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

³⁰ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

³¹ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

³² Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

W ośmiu przypadkach wypłacono odprawy emerytalne, w jednym pośmiertną. Ponadto w trzech przypadkach odprawę trzymiesięczną ograniczoną do 15-krotności minimalnego wynagrodzenia oraz po jednym przypadku odprawy jednomiesięczną, dwumiesięczną, trzymiesięczną, wypłacono w trybie art. 8 *ustawy z 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników*³³.

(akta kontroli str. 320-337, 340, 341-350, 478-494, 635)

3.3 Odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji przyznane i wypłacone członkom Zarządu i pozostałej kadry kierowniczej Spółki w latach 2011-2017

Łączna kwota odszkodowań z tytułu zakazu konkurencji wypłaconych odwołanym członkom zarządu wyniosła [...] ³⁴. Sześciu członkom zarządu wypłacono odszkodowanie w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia uzyskanego w miesiącu poprzedzającym rozwiązanie stosunku pracy. Jednemu z członków wypłacono odszkodowanie w wysokości 12-miesięcznego wynagrodzenia. Odnośnie powodów ustalenia odszkodowania w tej wysokości Dyrektor Biura Zarządzania Kapitałem Ludzkim (dalej BZKL) wyjaśnił, że wysokość ta wynikała z zawartej umowy o pracę zawartej przez Przewodniczącego Rady na podstawie uchwały Nr 77/VIII/2015 z 29 lipca 2015 r. W umowach o zakazie konkurencji zawartych z członkami zarządu przyjęto, że w czasie zatrudnienia oraz w okresie sześciu (w jednym przypadku 12) miesięcy po jego ustaniu, nie można świadczyć pracy na rzecz podmiotów prowadzących działalność konkurencyjną. W umowach nie wskazywano informacji jakich przekazanie tym podmiotom mogłoby zagrażać konkurencyjności TVP. Wykaz informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa stanowił załącznik do Instrukcji ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa, stanowiącej załącznik do Polityki Bezpieczeństwa Informacji w TVP SA. Przestrzeganie ww. umowy, będące warunkiem wypłaty odszkodowań, weryfikowane było na podstawie składanych co miesiąc oświadczeń.

Spośród odwołanej pozostałej kadry kierowniczej odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji wypłacono 48 osobom, w tym 45 dyrektorom i trzem podległym im kierownikom. Łączna wysokość wypłaconych odszkodowań wyniosła [...] ³⁵. Wysokość odszkodowań mieściła się w przedziale od jednego do sześciu miesięcznych wynagrodzeń. Najwyższe odszkodowanie wyniosło [...], najniższe [...] ³⁶. Najwyższe odszkodowanie otrzymał jeden z czterech dyrektorów Biura Reklamy, z którymi rozwiązano stosunek pracy w badanym okresie. Spośród pięciu dyrektorów, którzy otrzymali najwyższe odszkodowania, trzech kierowało Biurem Reklamy (pozostali otrzymali [...] i [...]), a dwóch było redaktorami naczelnymi Programu 1 ([...] ³⁷). Czwartemu ze zwolnionych dyrektorów Biura Reklamy nie wypłacono odszkodowania. Jak wyjaśnił obecny Dyrektor Biura objęcie dyrektora zakazem konkurencji było spowodowane faktem dostępu dyrektorów do wrażliwych informacji handlowych, siatki opustów cenowych oraz szczegółów warunków handlowych negocjowanych dla poszczególnych grup kontrahentów.

³³ Dz. U. z 2018 r. poz. 1969 ze zm.

³⁴ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

³⁵ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

³⁶ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

³⁷ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

Zgodnie z kontraktem kierowniczym wysokość odszkodowania stanowiła 100% wynagrodzenia otrzymanego przez pracownika przed ustaniem stosunku pracy przez okres odpowiadający okresowi obowiązywania zakazu konkurencji. Wysokość najwyższego odszkodowania wynikała z:

- przyznania dyrektorowi Biura Reklamy wynagrodzenia zasadniczego blisko dwukrotnie wyższego niż maksymalne wynagrodzenie przewidziane dla tego stanowiska w regulaminie wynagradzania,
- zawarcia w miesiącu rozwiązania stosunku pracy porozumienia stron, którym zmieniono zawarte w poprzednim miesiącu porozumienie stron rozwiązujące umowę o pracę. Skutkiem zmiany okres objęcia zakazem został wydłużony z trzech do pięciu miesięcy³⁸, a w związku z tym odszkodowanie objęło wysokość wynagrodzenia z pięciu (a nie trzech) miesięcy poprzedzających miesiąc rozwiązania umowy. Jak wyjaśnił Dyrektor BZKL wydłużenie zakazu wynikało z konieczności dłuższego zabezpieczenia interesów TVP. Dyrektor Biura Reklamy miał dostęp do informacji wrażliwych, których wykorzystanie przez podmiot konkurencyjny byłoby „niebezpieczne” dla TVP. Dyrektor BZKL zwrócił uwagę, że umowa rozwiązana została z końcem marca, zatem posiadane informacje mogły być wykorzystane przez konkurencję jeszcze w tym samym roku, powodując realne straty finansowe.

W kontraktach kierowniczych zawartych z dyrektorami przyjęto, że w czasie zatrudnienia oraz po jego ustaniu (najczęściej w okresie sześciu miesięcy), nie można świadczyć pracy, posiadać udziałów i akcji, obejmować funkcji w organach podmiotów prowadzących działalność konkurencyjną, a także prowadzić działalność gospodarczą konkurencyjną dla TVP. Przestrzeganie ww. umowy, będące warunkiem wypłaty odszkodowań, weryfikowane było na podstawie składanych co miesiąc oświadczeń.

W TVP nie przyjęto regulacji wewnętrznych określających tryb przyznawania oraz określania wysokości ww. odszkodowań. Jak wyjaśnił Dyrektor BZKL szczegółowe zasady obowiązywania zakazu konkurencji po ustaniu stosunku pracy oraz wysokość odszkodowania należnego pracownikowi z tytułu przestrzegania zakazu konkurencji po ustaniu zatrudnienia strony ustalały indywidualnie na podstawie art. 300 Kodeksu pracy w związku z art. 353¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny³⁹ (dalej Kodeks cywilny). Podstawę wypłaty odszkodowań stanowiła zawarta pomiędzy pracownikiem a TVP umowa.

Odszkodowania wypłacone były wypłacane w terminach określonych w umowach o pracę z dwoma wyjątkami. W jednym przypadku miesięczne opóźnienie wynikało z późniejszego otrzymania przez TVP oświadczenia uprawniającego do wypłaty odszkodowania, w drugim przypadku odszkodowanie z powodu pomyłki wypłacono w zaniżonej kwocie, co skorygowano w kolejnym miesiącu.

(akta kontroli str. 320-337, 340, 341-350, 478-494, 602, 609, 653, 665)

3.4 Rekompensaty i inne świadczenia wypłacane członkom Zarządu i pozostałym członkom kierownictwa Spółki w latach 2011-2017

Pięciu członkom zarządu, z którymi rozwiązano umowy o pracę, wypłacono ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w łącznej wysokości [...] ⁴⁰. Najniższy ekwiwalent wyniósł [...], a najwyższy [...] ⁴¹. W dwóch przypadkach ekwiwalent, w łącznej wysokości

³⁸ Wcześniej, w kontrakcie kierowniczym, zawartym z ww. dyrektorem, uzgodniono sześciomiesięczny okres objęcia zakazem, który później został wydłużony do dziewięciu miesięcy.

³⁹ Dz. U. z 2018 r. poz. 1025 ze zm.

⁴⁰ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

⁴¹ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

[...] ⁴² wypłacono w związku ze zmianą stosunku pracy na umowę o świadczenie usług zarządzania. W dwóch przypadkach ekwiwalent wypłacono członkom zarządu w związku z rozwiązaniem stosunku pracy spowodowanym zakończeniem kadencji. W jednym przypadku ekwiwalent wypłacono członkowi zarządu w związku z rozwiązaniem stosunku pracy spowodowanym wejściem w życie ustawy z 30 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji ⁴³

Trzem pozostałym członkom zarządu, w czasie trzymiesięcznego okresie wypowiedzenia, udzielono należnego urlopu wypoczynkowego, a następnie zwolniono z obowiązku świadczenia pracy.

Zdaniem NIK nie można jako zasady przyjąć, że zawsze występują pewne okoliczności uzasadniające niewykorzystanie przez członków Zarządu przysługujących im urlopów wypoczynkowych. Przyjęcie takiej zasady oznaczałoby w istocie zaakceptowanie nieprawidłowej praktyki, zgodnie z którą ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy stanowiłby standardowe źródło przychodów członków Zarządu. Taka sytuacja nie jest możliwa do zaakceptowania, z punktu widzenia zasady gospodarności, szczególnie w gorszej sytuacji finansowej Spółki.

33 dyrektorom, z którymi rozwiązano umowę za porozumieniem stron wypłacone zostały rekompensaty równoważące okres wypowiedzenia wynikający z zawartej umowy o pracę. Łączna wysokość tych rekompensat wyniosła [...] ⁴⁴. Najwyższa rekompensata wyniosła [...], a najniższa [...] ⁴⁵. Najwyższą rekompensatę otrzymał dyrektor Biura Reklamy, a jej wysokość wynikała z przyznania tej osobie przez Zarząd wynagrodzenia zasadniczego większego niż przewidzianego dla tego stanowiska, a także [...] ⁴⁶. Ponadto ww. rekompensaty wypłacono 20 kierownikom komórek organizacyjnych. Ich łączna wysokość wyniosła [...] ⁴⁷. Najniższa rekompensata wypłacona pozostałej kadrze kierowniczej wyniosła [...], a najwyższa [...] ⁴⁸.

Najwyższa rekompensata, która stanowiła 3240% zasadniczego wynagrodzenia w wysokości [...] ⁴⁹, została wypłacona w trybie *uchwały nr 575/2016 r. Zarządu TVP z 10 listopada 2016 r. w sprawie Programu dobrowolnych odejść w TVP* pracownikowi, który nabywał prawo do emerytury 19 marca 2020 r., a jej wysokość stanowiła sumę:

- świadczenia w wysokości odpowiadającej wynagrodzeniu pracownika za ustawowy okres wypowiedzenia;
- świadczenia w wysokości 600% wynagrodzenia pracownika przysługującego za miesiąc, w którym został złożony wniosek,
- dodatkowego świadczenia przysługującego pracownikom, których umowy o pracę w dniu wejścia w życie programu są objęte szczególną ochroną wynikającą z art. 39 Kodeksu pracy ⁵⁰.

⁴² Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

⁴³ Dz. U. z 2016 r. poz. 25 ze zm.

⁴⁴ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

⁴⁵ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

⁴⁶ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

⁴⁷ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

⁴⁸ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

⁴⁹ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

⁵⁰ Dodatkowe świadczenie stanowiło sumę 80 % podstawy wymiaru, za każdy miesiąc z 12 miesięcy w pierwszym roku pozostałym do osiągnięcia wieku emerytalnego, w wysokości 60% podstawy wymiaru za każdy miesiąc z 12 miesięcy w drugim roku pozostałym do osiągnięcia wieku emerytalnego, w wysokości 50 % podstawy wymiaru za każdy miesiąc z 12 miesięcy w trzecim roku pozostałym do osiągnięcia wieku emerytalnego, w wysokości 30 % podstawy wymiaru za każdy miesiąc z dwóch miesięcy w czwartym roku pozostałym do osiągnięcia wieku emerytalnego przez pracownika z którym rozwiązano umowę.

Ww. rekompensata była jedną z 11 wypłaconych kadrze kierowniczej na *Programu dobrowolnych odejść* w roku 2016. Ich łączna wysokość wyniosła [...] ⁵¹. W ramach pozostałych dziesięciu rekompensat nie wypłacano ww. dodatkowego świadczenia.

Pozostałe rekompensaty, które nie były przyznane w trybie Programu, wypłacano w przypadku rozwiązania umów o pracę na mocy porozumienia stron za okres równoważący okres wypowiedzenia umowy o pracę wynikający z zawartej umowy, w oparciu o art. 300 Kodeksu pracy w związku z art. 353¹ Kodeksu cywilnego. Decydując o rozwiązaniu umowy o pracę w trybie art. 30 § 1 pkt 2 Kodeksu pracy pracodawca może zgodnie z art. 36² Kodeksu zwolnić pracownika z obowiązku świadczenia pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia przez cały okres wypowiedzenia. Drugą co do wysokości rekompensatę, w wysokości [...] ⁵² otrzymał dyrektor Biura Reklamy. Wynikała ona z wynagrodzenia zasadniczego blisko dwukrotnie wyższego niż maksymalne wynagrodzenie przewidziane dla tego stanowiska w regulaminie wynagradzania, a także [...] ⁵³.

Wedle wyjaśnień Dyrektora BZKL, w przypadku pracowników zajmujących stanowiska kierownicze – posiadających pełnomocnictwa do zaciągania zobowiązań, posiadających dostęp do informacji niejawnych lub stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa ww. tryb rozwiązywania stosunku pracy jest uzasadniony, gdyż zabezpieczał pracodawcę przed wszelkimi działaniami pracowników będących w okresie wypowiedzenia, które mogłyby narazić TVP na ewentualne szkody. Zgodnie z ww. wyjaśnieniami decyzja pracodawcy o rozwiązaniu z pracownikiem umowy o pracę na mocy porozumienia stron i wypłaceniu rekompensaty w wysokości równoważącej okres wypowiedzenia była uzasadniona z uwagi na wyeliminowanie ryzyka sporu sądowego i ponoszenia z tego tytułu kosztów oraz na oszczędności finansowe. Koszty, które ponosiłby pracodawca zwalniając pracownika z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia byłyby wyższe o ok. 19% z uwagi na konieczność odprowadzenia przez pracodawcę składek na ubezpieczenia społeczne.

(akta kontroli str. 320-337, 340, 341-350, 478-494, 563)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

W ocenie NIK w badanym okresie odprawy i pozostałe świadczenia wypłacane były kadrze kierowniczej TVP w trybie przewidzianym w powszechnie obowiązujących przepisach i regulacjach wewnętrznych. Wysokość tych świadczeń była adekwatna do sytuacji ekonomiczno-finansowej TVP. Premie, nagrody i odprawy były wypłacane kadrze kierowniczej zgodnie z obowiązującymi zasadami. Odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji oraz pozostałe rekompensaty były ustalane indywidualnie na podstawie art. 300 Kodeksu pracy w związku z art. 353¹ Kodeksu cywilnego.

Obszar

4. Zakres wymiany kadr na stanowiskach kierowniczych Spółki, w tym na stanowiskach członków Zarządu

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie, osiem osób zostało odwołanych z funkcji członka zarządu. Najwięcej odeszło w 2011 r. – sześć, w tym jedna osoba odchodziła dwukrotnie.

⁵¹ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

⁵² Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

⁵³ Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 uodip w zw. z art. 11 ust. 2 uoznk. Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie Spółki.

Z pozostałych stanowisk kierowniczych odwołanych zostało 142 osób, w tym pięć osób było odwoływane dwukrotnie⁵⁴. W przypadku odwołanych 64 dyrektorów (trzy osoby były odwoływane dwukrotnie), największą liczbę osób odwołano w 2016 r. – 25 dyrektorów (53,2%⁵⁵), najmniejszą w latach 2013 i 2014, kiedy odwołano po jednej osobie⁵⁶. W przypadku osób odwołanych w 2016 r. 20 umów rozwiązano za porozumieniem stron (w tym dwie osoby przeszły na emeryturę), z trzema pracownikami rozwiązano umowę z winy pracownika, z jedną osobą za wypowiedzeniem dokonany przez pracownika oraz z jedną osobą za wypowiedzeniem dokonany przez pracodawcę.

Spośród 64 dyrektorów odwołanych w latach 2011-17, z 13 osobami została rozwiązana umowa o pracę bez wypowiedzenia lub za wypowiedzeniem dokonany przez pracodawcę (w jednym przypadku było to wypowiedzenie zmieniające, które nie zostało zaakceptowane). Spośród ww. 13 przypadków pięć wypowiedzianych umów zawarte było na czas określony, więc wypowiedzenie nie wymagało uzasadnienia. Pozostałe wypowiedzenia uzasadniano m.in. spadkiem udziału nadzorowanego programu, brakiem kreatywności, nieusprawiedliwioną nieobecnością w pracy (okres trzech dni), wywieraniem presji na podległych pracowników w trakcie wykonywania czynności audytowych i kontrolnych, tolerowanie braku świadczenia pracy podległego pracownika, przedłożenie umowy na produkcję serialu z naruszeniem regulacji wewnętrznych TVP oraz nieterminowym przekazaniem Radzie Nadzorczej raportu dotyczącego emisji obligacji.

Spośród 78 odwołanych kierowników podległych dyrektorom pionów z 10 osobami umowa została rozwiązana za wypowiedzeniem dokonany przez pracodawcę, z dwoma osobami została rozwiązana bez wypowiedzenia. Największą liczbę osób odwołano w 2016 r. – 25, tj. 23,4%⁵⁷.

(akta kontroli str. 338, 340, 341-350, 478-494, 496-524)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

W badanym okresie nie stwierdzono zbyt wysokiej fluktuacji kadr, za wyjątkiem 2016 r. kiedy rozwiązano umowy z ponad połową dyrektorów.

Obszar

5. Ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej dla osób pełniących funkcje publiczne

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie wszyscy członkowie zarządu TVP składali oświadczenia o stanie majątkowym, zgodnie z art. 10 ust. 4 *ustawy o ograniczeniach działalności*. Na trzech oświadczeniach złożonych przez członka zarządu, widniały adnotacje prezesa zarządu: „zapoznałem się i przeanalizowałem”. W Dziale ds. Bezpieczeństwa BSK⁵⁸ (wcześniej Biuro Bezpieczeństwa) nie zarejestrowano dokumentów potwierdzających dokonanie analizy pozostałych oświadczeń złożonych przez członków zarządu i takie dokumenty nie zostały kontrolującym przedłożone.

(akta kontroli str. 435-438, 440, 456, 460-467, 546)

⁵⁴ Dyrektor Biura Prawnego odwoływany 31 grudnia 2010 r. oraz 31 czerwca 2011 r.; dyrektor Ośrodka Terenowego TVP w Szczecinie 21 sierpnia 2011 r. oraz 30 sierpnia 2018 r., dyrektor Agencji Produkcji Telewizyjnej i Filmowej odwoływany 7 października 2011 r. oraz 29 czerwca 2016 r. kierownik Regionalnej Agencji Producentckiej Ośrodka Terenowego w Opolu odwoływana 30 września 2014 r. oraz 21 maja 2017 r. (...)

⁵⁵ W stosunku do liczby osób zatrudnionych na stanowiskach dyrektorów na koniec tego roku.

⁵⁶ Ponadto w 2011 r. odeszło 11 osób, w 2012 r. osiem osób, w 2015 r. 10 osób, a w 2017 r. siedem.

⁵⁷ W stosunku do liczby osób zatrudnionych na stanowiskach kierowników podległych bezpośrednio dyrektorom, na koniec tego roku.

⁵⁸ Biuro Spraw Korporacyjnych.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Za wyjątkiem oświadczeń majątkowych złożonych przez obecnego członka zarządu w TVP brak było dokumentów potwierdzających przeprowadzenie analiz oświadczeń członków zarządu przez prezesów zarządu. Jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora BSK, Pełnomocnik Ochrony, art. 10 ust. 4 *ww. ustawy o ograniczeniach działalności* nie precyzuje sposobu ani zakresu dokonania tej analizy, ani nie określa konieczności i sposobu dokumentowania przeprowadzonej analizy. W regulaminie Biura nie ujęto spraw związanych z oświadczeniami majątkowymi członków zarządu TVP, a Pełnomocnik Ochrony nie otrzymał pełnomocnictw rodzajowych uprawniających do dokonania analizy oświadczeń członków zarządu. Zdaniem NIK rzetelne wywiązanie się z obowiązku analizy oświadczeń wymaga, aby jej przeprowadzenie zostało udokumentowane.

(akta kontroli str. 435-438, 440, 456, 460-467, 546)

Ocena częściowa

NIK pozytywnie ocenia wywiązywanie się przez członków zarządu z obowiązku składania oświadczeń majątkowych, jednakże zauważa, że analiza tych oświadczeń, przez poprzednich prezesów TVP, nie była udokumentowana przez TVP.

Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi i wnioski

NIK zauważa, że w związku z sytuacją finansową TVP, a w szczególności skokowym wzrostem zobowiązań w latach 2016-17, Zarząd powinien rozważyć zmianę praktyki, stosowanej przy obliczaniu świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy, tak aby podstawą do wyliczania tych świadczeń było wynagrodzenie zasadnicze, a nie faktycznie uzyskane w okresie poprzedzającym rozwiązanie.

Ponadto rozważenia przez Zarząd wymaga wprowadzenie w regulacjach wewnętrznych trybu przyznawania oraz określania wysokości odszkodowań z tytułu zakazu konkurencji oraz pozostałych rekompensat.

Ponadto Izba wnioskuję o:

- a. określanie przez radę nadzorczą wskaźników dla celów zarządczych, będących podstawą do wypłacenia wynagrodzenia zmiennego członkom zarządu, zgodnie z zasadami uchwalonymi przez NWZ 29 grudnia 2016 r.
- b. rozważenie wprowadzenia w regulacjach wewnętrznych trybu analizy oświadczeń majątkowych składanych przez członków zarządu prezesowi zarządu w celu zagwarantowania rzetelnej realizacji art. 10 ust. 4 *ww. ustawy o ograniczeniach działalności*

Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 8 stycznia 2019 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego
Dyrektor
(-) Piotr Prokopczyk